

Przedmowa

Oddajemy do rąk czytelników pierwsze wydanie Komentarza do Działu XIII KPK. Choćoczywiście poświęcone tej tematyce są obecne na rynku wydawniczym, tak w postaci artykułów i monografii obejmujących poszczególne zagadnienia dotyczące czynności ze stosunków międzynarodowych w procesie karnym, jak również komentarzy do odpowiedniej części KPK, czy wreszcie pozycji koncentrujących się wyłącznie na Dziale XIII, to Autorzy niniejszej publikacji chcieliby, aby stała się ona kolejnym punktem odniesienia tak w bieżącej pracy praktyków, jak i horyzontalnych dyskusjach wokół problematyki procedur transgranicznych.

Postulatowi poszerzenia zaplecza dogmatycznego omawianej dziedziny sprzyja bez wątpienia rosnąca z roku na rok skala obrotu międzynarodowego prowadzonego w sprawach karnych, jak i dynamika rozwoju instrumentarium prawnego regulującego tę dziedzinę. Instrumentarium to ma charakter dualistyczny, składając się z jednej strony z tzw. klasycznych aktów prawa międzynarodowego, w szczególności konwencji, z drugiej zaś z aktów prawa UE, implementowanych następnie do ustawodawstw.

Ta pierwsza grupa cieszyła się w ostatnich latach mniejszym zainteresowaniem komentatorów, którzy zasadniczo kierowali uwagę na nowe rodzajowo rozwiązania unijne. Autorzy niniejszego komentarza starają się kompensować tę lukę, odnosząc się szeroko do przepisów regulujących klasyczny obrót transgraniczny oraz towarzyszącą mu praktykę i orzecznictwo. Nie przestał on bowiem stanowić istotnego elementu czynności ze stosunków międzynarodowych tak z państwami spoza UE, jak i unijnymi (czy to ze względów intertemporalnych, czy z uwagi na fakt, że narzędzia proceduralne UE mają wciąż fragmentaryczny charakter). Z tego powodu w naszym opracowaniu dużo uwagi poświęcono przedstawieniu m. in. takich „zasłużonych dla praktyki” narzędzi prawnych, jak pomoc prawna i ekstradycja.

Z kolei współpraca wymiarów sprawiedliwości UE w sprawach karnych, choć oparta na coraz bardziej obfitym instrumentarium transponowanym w Dziale XIII KPK wciąż nie odnajduje w pełni swojego potencjału. O ile niektóre instrumenty, w szczególności ENA, znalazły natychmiastowy odzew wśród praktyków, o tyle szereg innych jest wykorzystywanych oszczędnie, lub wręcz pozostaje niemalże martwą literą. Autorzy niniejszego Komentarza liczą na to, że zaradzi on deficytowi praktyki w tej części, zaś przedstawione objaśnienia będą służyły jako konkretna pomoc w stosowaniu także i mniej dotąd wykorzystywanych przepisów.

Dział XIII KPK, podobnie jak cały KPK, podlegał w ostatnich latach licznym nowelizacjom. W przeciwieństwie jednak do „krajowego” komponentu procedury, źródeł tych zmian można się doszukiwać nie tyle w odmiennych priorytetach polityki karnej, lecz w dynamice prawotwórczej na forach międzynarodowych (w szczególności UE), która rodziła konieczność działań wdrożeniowych tam, gdzie nie mogło być wystarczające poprzestanie na formule bezpośredniego stosowania umów międzynarodowych, stosownie do art. 91 ust. 3 Konstytucji RP oraz art. 615 § 2 KPK. Tym niemniej część zmian wprowadzonych w ostatnich latach była autonomiczną decyzją polskiego ustawodawcy, u której

Przedmowa

podstaw leżała czy to konieczność korekt programowych wynikłych z obserwacji praktyki, czy też likwidacja usterek bądź nielogiczności legislacyjnych. Jeszcze inne z kolei były wynikiem zmian w Konstytucji RP, lub zostały inspirowane orzecznictwem TK, SN, czy Trybunału Sprawiedliwości UE. Autorzy kompleksowo omawiają zaplecze tych regulacji, zwłaszcza tam, gdzie może ono stanowić użyteczne narzędzie wykładni dla praktyków.

Zaletą wydawnictwa może być zróżnicowanie jego autorów, reprezentujących odmienne zawody i specjalizacje prawnicze – sędziów, prokuratorów, adwokatów oraz urzędników Ministerstwa Sprawiedliwości, legitymujących się własnym doświadczeniem tak u źródeł omawianych instrumentów (prace przygotowawcze i negocjacje na forach międzynarodowych, udział w transpozycji przyjmowanych aktów do legislacji krajowej), jak i na gruncie bieżącej praktyki w prowadzeniu obrotu prawnego z zagranicą.

Niniejszy komentarz obejmuje stan prawny na dzień 30 czerwca 2016 r.

Warszawa, wrzesień 2016 r.

Autorzy